Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 56. | Brașovŭ, Sâmbătă, 12 (24) Martie | 1888.

PROCESULU DE PRESSĂ

alu

„GAZETEI TRANSIVANIEI".

Clușiu, 21 Martie.

După declararea d-lui dr. *Aurel Mureșianu*, pe care o vomŭ publica mâne împreună cu celelalte vorbirĭ, se dă cetire articulilorŭ încriminațĭ. Intâiu se citesce articululŭ scrisŭ de d-lŭ dr. Mureșianu, apărutŭ în numĕrulŭ 179 alŭ „Gazetei Transilvaniei", care sună așa:

Din incidentulŭ apropiatei venirĭ a Maiestății Sale monarchului nostru în Ardélŭ, colónele foilorŭ unguresci suntŭ pline de totŭ felulŭ de scirĭ despre pregătirile de primire ce se facŭ din partea Ungurilorŭ și autorităților unguresci.

Cu inima mâhnită trebue sĕ privéscă Românulŭ ardelenŭ la acéstă mișcare în sînulŭ adversarilorŭ sĕi politicĭ și naționalĭ. Mâhnitŭ este elŭ până în adénculŭ sufletului, nu pentru că nația conlocuitóre ungurésca vre sĕ facă o primire strălucită Domnitorului nostru, ci pentru că trista și durerósa stare la care a fostŭ redusă națiunea românéscă în cursulŭ celorŭ douĕ-decĭ de anĭ din urmă îĭ face Românului cu neputință de a pute întêmpina și elŭ pe monarchulŭ sĕu în acelașŭ modŭ ca Maghiarulŭ, aducêndu-i în numele națiunei sale urările de fericire și de îndelungă viéță pentru binele și prosperarea Ardélului, peste care domnesce acum de patru-decĭ de anĭ.

Fost'a unŭ timpŭ, când și Românilorŭ ardelenĭ le era datŭ sĕ comunice cu Domnitorulŭ lorŭ și sĕ audă mângăiătóre și multŭ promițĕtóre cuvinte din gura sa.

Acestŭ timpŭ a încetatŭ de multŭ. De douĕdecĭ de anĭ încóce adversarii noștri, ajunșĭ la putere, lucréză neobositŭ aci pe față, aci pe ascunsŭ spre a răpi Românului ardelenŭ putința de a lua parte și elŭ la viéța publică a statului; de douĕ-decĭ de anĭ încóce se punŭ tóte în mișcare spre a face ca Românulŭ sĕ nu mai pótă figura ca Românŭ, nicĭ în comună, nicĭ în județe, nicĭ în representanța țĕrii, care a fostŭ de multŭ cu totulŭ delăturată, nicĭ în corpulŭ administrației, nicĭ în alŭ justiției, nicĭ nicăirĭ.

In modŭ sistematicŭ poporulŭ nostru românescŭ a fostŭ despoiatŭ de tóte drepturile sale politice-naționale, pe carĭ le monopoliséză rassa maghiară în folosulŭ ei esclusivŭ. Celŭ mai viu documentŭ pentru acésta este împrejurarea, despre care Maiestatea Sa de sigurŭ se va pute convinge în de ajunsŭ, că tóte oficiile publice ale țĕrii ardelenescĭ suntŭ în mânile Ungurilorŭ.

Au totŭ voitŭ Ungurii sĕ sugrume vocea Românului ardeleanŭ, sĕ facă dintr'însulŭ unŭ ilotŭ politicŭ; au totŭ voitŭ sĕ-lŭ separeze și sĕ-lŭ depărteze de tronŭ, ca sĕ nu i se dea nicĭ într'unŭ felŭ posibilitatea de a se pute rădica érășĭ la valórea ce i se cuvine în acéstă țéră ardelenéscă.

Și-au ajunsŭ scopulŭ!

Astădĭ Românulŭ ardeleanŭ nu se mai póte apropia de monarchulŭ sĕu ca Românŭ, spre a'i spune păsurile și năcazurile sale și a se bucura și elŭ de fericirea de-a pute sĕrbători în mijloculŭ sĕu pe capulŭ statului.

Nu se póte Românulŭ ardeleanŭ apropia de monarchulŭ sĕu, pentru că tóte cărările și drumurile ce ducŭ la elŭ vorŭ fi ocupate de cei ce s'au juratŭ a nu-lŭ mai lăsa sĕ trăiéscă ca Românŭ în acéstă țéră.

Nu se póte apropia Românulŭ ardeleanŭ de Maiestatea Sa, pentru că sclavului politicŭ, care nu este admisŭ nicăirĭ, nu-i póte fi ertatŭ a vorbi cu Domnitorulŭ sĕu ca liberŭ cetățénŭ.

A și luatŭ stăpânirea ungurésca tóte precauțiunile spre a împiedeca orĭ-ce contactŭ alŭ poporului nostru cu monarchulŭ.

Deputățiunile ce se vorŭ trimite spre întêmpinarea Maiestății sale suntŭ conduse numai de funcționarĭ și demnitarĭ ungurĭ; suntŭ compuse aprópe esclusivŭ din ómenii stăpânirei, ba, ca sĕ nu fiă nicĭ o dubietate despre aceea, că numai pe Ungurĭ au sĕ-i representeze, li se mai cere membrilorŭ lorŭ se se presenteze în costumurĭ naționale unguresci.

S'au mai luatŭ mĕsurĭ ca nicĭ poporulŭ sĕ nu se potă apropia cu plângerile lui de Impĕratulŭ, ordonându-se ca toțĭ cei ce vorŭ sĕ-i înainteze petiții, sĕ arate mai întêiu poliției unguresci din Clușiu care este dorința lorŭ.

Ajunge se spunemŭ, că tóte, primire, salutare, audiențe, se vorŭ petrece în Clușiu, spre a înțelege, că acolo nu mai póte fi locŭ și pentru Românii, carĭ arŭ voi sĕ mérgă în numele națiunei lorŭ.

Se vorŭ pute presenta înaintea monarchului numai căpeteniile nóstre bisericescĭ, cum s'a mai întêmplatŭ și de altă dată; le-amŭ dori numai — fiind că e vorba că și de rĕndulŭ acesta Maiestatea Sa va fi însoțitŭ de ministru-președinte Tisza, — sĕ fiă scutițĭ măcar de astădată, și aicĭ în Ardealŭ, de mustrărĭ ca cele ce li s'au făcutŭ la Seghedinŭ și la Aradŭ.

Dela mai mulțĭ fruntașĭ românĭ din Deva primirămŭ în dilele acestea o învitare la o întrunire, cu scopŭ de a se combina o întêmpinare câtŭ mai potrivită a Măiestății Sale din partea Românilorŭ de acolo. Ne bucurămŭ de sentimentele leale ce le dovedescŭ Românii din Deva, ca întotdeuna așa și acuma, ne dóre însĕ inima, când ne gândimŭ că dorința acésta și tóte stăruințele lorŭ vorŭ rĕmâne fără succesŭ.

Câte unŭ particularŭ românŭ dintre cei mai bine vĕduțĭ la stăpânire se va pute strĕcura icĭ colea printre Ungurĭ, dér ca naționalitate românéscă în Ardélŭ, nu ne este posibilŭ a întêmpina adĭ pe suveranulŭ nostru.

Nu-i rĕmâne dér alta bietului Românŭ ardeleanŭ, decâtŭ séu sĕ stea acasă cu inima tristă și sdrobită, că nu se póte apropia adĭ nicĭ de acela, pentru care și-a vĕrsatŭ de atâtea-orĭ sângele, séu sĕ alerge în drumulŭ țĕrei și sĕ se înhame la carulŭ de triumfŭ alŭ lui Tisza, care vine împreună cu monarchulŭ, de sigurŭ numai ca sĕ-i arate, câtŭ de pacificatŭ și mulțumitŭ este Ardealulŭ în urma „înțelepteĭ" sale politice și a „părintescei" sale oblăduirĭ.

După aceea se cetesce articululŭ scrisŭ de d-lŭ *Stefanŭ Bobancu*, și publicat în numĕrul 176 alŭ „Gazetei Transilvaniei" din 1887, care este următorulŭ:

De câte-orĭ cetimŭ în foile jidano-maghiare lăudându-se „patrioții" cu „imposantulŭ" lorŭ numĕrŭ și cu „cultura" lorŭ jidano-maghiară, ne aducemŭ aminte de fabula „Douĕ bolobóce."

Și nu suntŭ rare dilele, în care ti-se împuiază urechile cu asemenea lăudăroșii, amŭ pute dice că mai nu trece di.

In tocmai ca bolobocului celŭ golŭ, hodorogescŭ și facŭ vuetŭ mare, încâtŭ décă n'ai sci cu cine ai de-a face, ai sta sĕ credĭ, și că suntŭ câtă frundă și érbă la numĕrŭ, și că suntŭ tobă de carte, mănâncă cultură, beau cultură, calcă pe cultură, dormŭ pe cultură.

In trufia lorŭ amenință cu cutropire și pe Românŭ ca și pe Sașŭ, și pe Sêrbŭ ca și pe Slovacŭ, décă nu intră în „marea națiune" și décă nu se adapă din „cultura" lorŭ.

Ei bine, rolulŭ acela trufașŭ și îngâmfatŭ de „numĕroșĭ" și „puternicĭ" și-lŭ atribue cincĭ milióne de ómenĭ, în carĭ suntŭ socotițĭ și Jidovii, și surdomuții, și renegații, și parte mare din cei carĭ vorbescŭ ungaresce, fără însĕ a fi Ungurĭ; își atribue rolulŭ de „culțĭ," și încă „superiorĭ în cultură" Românului ca și Sasului, Sêrbului ca și Slovacului tocmai acei ómenĭ, carĭ și-au primitŭ cultura tocmai dela aceia pe carĭ pretindŭ a-i cultiva.

Dér aceste hodorogelĭ și vuete urmărescŭ unŭ scopŭ, țînŭ loculŭ reclamelorŭ ce le împrăștiă în lume unŭ negustorŭ cu marfă rea, cine o cumpără rĕmâne păcălitŭ, dér negustorulŭ trăesce splendidŭ.

Aci zace totŭ misterulŭ lăudăroșiilor jidano-maghiare cu „numĕrulŭ", cu „puternicia" și cu „cultura" lorŭ. Și décă s'ar mai găsi vr'unŭ sufletŭ de omŭ, care s'ar îndoi de acésta, n'are decâtŭ sĕ asculte ce ne spune fóia oficiósa ungurésca din Pesta, „Nemzet", dela 17 Augustŭ.

Ea dice adecă, că politica d'a mulțămi numai pe unŭ elementŭ dintre cele ce constitue statulŭ e cea mai bună, pentru că acelŭ elementŭ póte trăi splendidŭ.

Mai limpede nu se póte grăi. Aci își află esplicare și „patriotismulŭ" jidano-maghiarŭ, și născocirea „agitațiunilorŭ" antimaghiaro-jidane, și persecutarea, împilarea și schingiuirea Românului și a Sasului, ca și a Sêrbului și a Slovacului.

Naționalitățile nemaghiare muncescŭ di și nópte, îndură chinurĭ și suferințe, se sbuciumă și asudă ducêndŭ lipsurĭ și luptândŭ cu nenumĕrate neajunsurĭ, pentru ca cei dela putere sĕ trăiască splenditŭ.

Pentru ca adversarii noștri sĕ'șĭ asigure acéstă posițiune, adecă sĕ trăéscă splendidŭ, esploatândŭ pe Nemaghiarĭ, teroriséză. persecută, înegrescŭ și calumniază pe cei ce n'au venitŭ dela pólele Altailorŭ. se dau de cei mai „patrioțĭ," de cei mai „numĕroșĭ", de cei mai „culțĭ," pe când în realitate patriotismulŭ. numĕrulŭ și cultura orĭcine o va găsi la poporele nemaghiare.

Ințelege orĭ-cine acum pentru ce adversarii noștri țînŭ atâtŭ de multŭ a persecuta și a calumnia pe Nemaghiarĭ, a hodorogi și a face vuetŭ cu „numĕrulŭ", cu „cultura" și cu „patriotismulŭ" lorŭ: pentru ca sĕ trăescă splendidŭ.

Dér sciutŭ este, că tóte au unŭ sfĕrșitŭ. Și tristŭ și durerosŭ va fi și sfĕrșitulŭ acestui traiu pentru aceia carĭ, învĕțațĭ a trăi splenditŭ pe spinarea altora, vorŭ fi nevoițĭ sĕ împartă traiulŭ deopotrivă cu aceia, carĭ de 20 de anĭ ducŭ greulŭ în acestŭ statŭ, și carĭ nu suntŭ întru nimicŭ inferiorĭ celorŭ dela putere, ci din contră superiorĭ în numĕrŭ și celŭ puținŭ deopotrivă în patriotismŭ și în cultură.

„Violențe fără sfîrșitŭ în potriva limbei."

In numĕrulŭ 54 alŭ fóiei nóstre amŭ reprodusŭ o parte din aprețiările scrise sub titlulŭ de mai susŭ de diarulŭ germanŭ „*Sieb. d. Tageblatt*" asupra faimóselorŭ ordonanțe ministeriale unguresci privitóre la restrîngerea limbilorŭ nemaghiare. In numĕrulŭ de față reproducemŭ aprețiările susŭ disului diarŭ cu privire la partea ultimă a ordonanței ministeriale, prin care se fixéză taxa traducerei și legalisărei documentelorŭ nemaghiare pentru întrebuințarea lorŭ în afacerĭ catastrale. Etă cum se esprimă numita fóiă:

Nu putemŭ lăsa neobservatŭ, că proiectulŭ ministerialŭ de lege nu vorbea de tacse *moderate*, ci voia se introducă tacsele notariale și dragomanale regulate prin lege și pentru traducerile făcute spre a se întrebuința în afacerĭ catastrale. Numai unŭ amendamentŭ avisa pe ministru, sĕ fixeze *taxe moderate* pentru astfelŭ de traducerĭ.

Respectivele disposițiunĭ sună în traducere românéscă, precum urméză: Tacsele facŭ.

1. Pentru pagina primă a traducerii legalisate 30 cr., pentru a doua 40 cr. și pentru fiăcare următóre 30 cr., fiăcare pagină trebue sĕ conțină celŭ puținŭ 30 de rĕndurĭ, fiă-care rĕndŭ celŭ puținŭ 16 silabe; o traducere, care cuprinde mai puținŭ de o pagină, se consideră ca o pagină întrégă.

2. La legalisarea unei traducerĭ făcute deja suntŭ a se plăti pentru prima jumĕtate de cólă 40 cr., pentru fiă-care jumĕtate următóre 20 cr.; o traducere, care se estinde peste mai puținŭ de o jumĕtate de cólă, se privesce ca o jumĕtate de cólă.

La traducerile carĭ suntŭ făcutŭ séu de legalisatŭ în sensulŭ ordonanței presente, pentru usulŭ în afacerile catastrale, nu se mai póte lua nicĭ o taxă din partea dragomanului séu a notarului regescŭ, nicĭ pentru purisarea traducerei, nicĭ pentru clausula de legalisare, séu pe temeiulŭ orĭ cărui altŭ titulŭ. Lucrulŭ din urmă este de bunăsémă menitŭ a servi d'o mângăere — dér nicĭ favorulŭ maghiarisării numelorŭ n'a câștigatŭ nimica, va sĕ dică, nicĭ unŭ felŭ de respectŭ în ochii noștri, prin aceea, că taxa s'a redusŭ dela 5 fl. la 50. cr.

Dér și afirmațiunea raportului ministerialŭ de motive, cumcă noua ordonanță nu va împedeca comunicațiunea în afacerĭ de imobilĭ, deórece advocații, notarii publicĭ, notarii comunalĭ și cercualĭ posedŭ limba maghiară, éră partidele, carĭ nu sciu limba maghiară — décă voescŭ sĕ închee independente tractate — potŭ lesne sĕ'șĭ procure traducerĭ maghiare, — și acéstă afirmațiune trebue sĕ se probeze mai întâiu.

Lămuritŭ însĕ este, că și acéstă lege — ca și multe altele create dela 1868 — stă în contradicere directă cu stipulațiunile legei de naționalitate; espunerea ministerială de motive firesce că nu admite acésta, ba ea dice mai vertosŭ:

După ordinea veche a catastrului, documentele suntŭ a se concepe într'o astfelŭ de limbă, ca în casulŭ unui procesŭ ea sĕ pótă servi de basă pentru a-

ducerea unei botărîrĭ, dealtmintrelea se póte aclude și o traducere legalisată.

Impregiurarea însĕ, că limba oficială a judecătoriilorŭ de instanța ântâia este esclusivŭ cea maghiară, nu póte servi de obiectŭ alŭ unei cestiunĭ, deórece în consecință, décă documentulŭ ar fi sĕ devină obiectulŭ unui procesŭ, acestŭ proces este a se purta de asemene în limba maghiară, este absolutŭ necesarŭ, ca sĕ se presenteze unŭ actŭ scrisŭ în limba maghiară, spre scopulŭ întabulării în cărțile funduale, séu sĕ se adaugă celŭ puținŭ o traducere maghiară, legalisată la petițiunea respectivă.

Asupra logicei acestei conclusiunĭ tăcemŭ, dér tesele, din carĭ se trage conclusiunea, trebue sĕ le luămŭ în mai deaprópe considerare.

Mai ânteiu de tóte nu este corectŭ, că limba oficială a judecătorilorŭ de prima instanță este esclusivŭ cea maghiară, căcĭ §-lŭ 9 din legea naționalitățilorŭ susține mai vĕrtosu, atâtŭ cu privire la limba pertractării, câtŭ și cu privire la pronunțarea sentinței, pentru judecătoriile de instanța ântâiu și până la definitiva lorŭ regulare (până acuma neurmată) espresu usulŭ de până acuma și chiar și astădĭ se mai primescŭ esebite la judecătoriile cercuale din partea privaților și în limba germană și română. Numai ordonanțelorŭ președinților de tribunale lĭ-a fostŭ reservatŭ, sĕ scótă din putere acea dispositiune a legislațiunei, refusândŭ de a mai primi esebite într'o limbă nemaghiară numai din propria lorŭ putere, încuviințându-li-se acésta ulteriorŭ prin ministeriu — în cerculŭ tribunalului din Sibiiu s'a întêmplatŭ numai în an. 1881.

Ér cu privire la oficiile catastrale dispune §-lŭ 11 alŭ legei naționalităților mai vĕrtosŭ, ca la cererea partidelorŭ sĕ se dea resoluțiunĭ și estrase din cărțile funduare séu în limba maghiară séu în una din limbile protocolare ale municipiului, în alŭ cărui teritoriu se află oficiulŭ catastralŭ — și într'adevĕrŭ chiar și astădĭ se predau la oficiulŭ catastralŭ din Sibiiu mii de esebite în limba germână și română.

Ba ce e mai multŭ, unŭ articulŭ ulteriorŭ de lege, adecă articolulŭ 4 din 1869, *privitoriu la esercitarea puterei judecătorescĭ*, dispune cu privire la relațiunile cele complicate ale naționalităților din Ungaria în § 6, ca numai acelŭ cetățénŭ maghiarŭ sĕ pótă purta o funcțiune de judecătorŭ, care ar satisface stipulațiunilorŭ legei de naționalitate, *alŭ cărei § 13 — care declară limba maghiară de limba oficială a judecătoriilorŭ puse de guvernŭ — se referă și d'aci 'ncolo numai la judecătorii d'o instanță mai înaltă.*

După acéstă lege este chiar o îndatorire pentru judecătoriile de prima instanță, ca sĕ cunóscă limbile protocolare ale acelui municipiu, în alŭ cărui teritoriu este situată judecătoria. — Ș'acésta tocmai din acelŭ temeiu, *findcă limba oficială a acestorŭ judecătorii nu este esclusivŭ cea maghiară.*

Este necorectă și afirmațiunea, că după ordinea catastrală din 1855 documentele trebue sĕ fiă eliberate într'o astfelŭ de limbă, ca ele în casulŭ unui procesŭ sĕ pótă servi de basă pentru aducerea unei sentințe — celŭ puținŭ în sensulŭ impusŭ ei în expunerea motivelorŭ.

Dispositiunea aceea nu se póte referi la una din limbele țerii, la a cărei cunoscință judele este chiar prin lege obligatŭ, ea privesce limbĭ străine, carĭ în regatŭ suntŭ puținŭ representate, a cărorŭ cunoscință nu trebue sĕ se presupună dela judecătorĭ.

De astfelŭ de limbĭ se ținŭ pentru esemplu, abstragêndŭ dela limbile străine, precum francesă, englesă ș. a. — hebraica, neogreca, pentru părțile Transilvaniei de sigurŭ și limba slavică ș. a.; pentru aceea dispune ordinea catastrelorŭ din Transilvania espresŭ, ca documentulŭ numai atuncĭ sĕ se presenteze în traducere legalisată, când elŭ ar fi conceputŭ *într'o limbă neusitată* în Transilvania.

Alinea citată mai susŭ însemnéză de sigurŭ completa resturnare a egalei îndreptățirĭ naționale, garantate prin legea de naționalitățĭ. Numita lege pretinde dela amploiatulŭ de statŭ, ca sĕ cunóscă limbile țĕrei, ea silesce pe cetățenii statului sĕ întrebuințeze limbile acelora, pentrucă — amploiații sciu numai unguresce! Noi amŭ pute numi acéstă lege egoistă, dér posteritatea ar pute afla pentru dénsa altă espresiune. Maxima „*L'etat c'est moi*" este în gura națiunei d omnitóre pentru pacea din țĕră celŭ puținŭ totŭ atâtŭ de periculósă, ca în gura unui domnitorŭ.

Cum sĕ ne ajutămŭ noi?

In numĕrulŭ de alaltaerĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei s'a arĕtatŭ cetitorilorŭ acestui diarŭ esemplulŭ practicŭ și vrednicŭ de imitatŭ alŭ câtorva fruntașĭ locuitorĭ din o comună săsescă de lângă Brașovŭ. S'a arĕtatŭ cu câtŭ interesŭ, cu câtŭ zelŭ și pin ce mijlóce practice sciu ei sĕ conserve și sĕ înainteze bunăstarea morală și materială a poporului lorŭ.

E întrebare acum, décă acei fruntașĭ românĭ, carĭ stau în imediată atingere cu poporulŭ și carĭ suntŭ în prima linie chiămațĭ a se îngriji de binele, prosperarea și mântuirea lui, nu arŭ pute óre sĕ facă și ei asemenea?

Ce greutate arŭ întimpina protopopii, preoții, învĕțătorii și alțĭ fruntașĭ ai poporului românŭ, décă și ei s'ar constitui în asemene comitete de ajutorare, carĭ în anumite casurĭ sĕ sprijinéscă și prin garanția lorŭ sĕ pună la disposițiune mijlócele necesare acelorŭ zeloșĭ și vrednicĭ credincioșĭ ai lorŭ, carĭ prin o muncă onestă și cinstită voiescŭ sĕ-șĭ înmulțéscă, orĭ celŭ puținŭ sĕ-șĭ conserveze moșióra ce o au?!

E fórte naturalŭ, că asemenea întreprinderĭ costă jertfă și ostenélă. Jertfa ce se pretinde însĕ în casulŭ de față este de natură a fi, la totŭ casulŭ, recompensată prin succese moralĭ multŭ mai importante.

Orĭ cine a avutu ocasiune sĕ petrécă în mijloculŭ poporului nostru, s'a pututŭ convinge, că una din cele mai însĕmnate cause carĭ ilŭ înstrăinéză pe elŭ de conducĕtorii sĕi bisericescĭ este împrejurarea, că poporulŭ nu simte, nu este celŭ puținŭ în modŭ directŭ influințatŭ de binefacerile acelora, așa că în multe casurĭ poporulŭ consideră pe conducĕtorii sĕi bisericescĭ, ca pe o povară impusă și prea grea pentru elŭ.

De aci provinŭ o mulțime de perderĭ. Preotulŭ nu se mai bucură de simpatia, de încrederea și ascultarea poporului, învĕțăturele lui bune, sfaturile lui părintescĭ suntŭ considerate numai ca nisce obiceiurĭ sarbede, dictate de natura oficiului ce-lŭ pórtă.

Nicĭ nu e mirare. Ce-i folosescŭ poporului cuvintele, décă-i lipsescŭ faptele! Elŭ ascultă cu plăcere vorbele bune și povĕțuitóre ale domnului protopopŭ, de es., pe care nu l'a vĕdutŭ póte decâtŭ de douĕ, orĭ de trei orĭ pe anŭ în satulŭ sĕu, dér observă și o simte afundŭ în inimă, că d-l. protopopŭ, după o muncă de abia câteva ore, se departe din comună ducêndŭ cu sine prea frumóse sume de banĭ în raportŭ cu munca sĕvîrșită.

„Mĭ-au plăcutŭ vorbele domnului protopopŭ," — își dice atuncĭ poporulŭ — „dér, Dómne, scumpe au fostŭ, — *mai bine nu le-așŭ fi auditŭ!*"

Și'i pare poporului cu atâtŭ mai grea instituțiunea protopopilorŭ, cu câtŭ din nefericire elŭ nu mai nicĭodată nu este în posițiune de a simți înriurința directă a binefacerilorŭ lorŭ. Ce scie poporulŭ, că de esemplu averea bisericei sale s'ar ruina, *póte*, décă n'ar fi sub controlulŭ protopopului? Elŭ scie aceea ce vede și ce simte. Scie, de esempu, că banii bisericei i-a adunatŭ elŭ, prin contribuirile și munca sa. Scie că acei banĭ se administréză de preotulŭ și curatorii bisericei, scie că alŭ acestora este meritulŭ, ei muncescŭ ei pórtă responsabilitatea. Cum vine déră, că totŭ la anumitŭ timpŭ d-lŭ protopopŭ se rĕpede în comună, mănâncă unŭ prândŭ, bea unŭ vinŭ, frundăresce odată socotelile, bagă 8—10—12 fl. în busunarŭ, amĕsuratŭ mărimei capitalului, și se cară p'aci încolo; apoi ba sĕ-lŭ mai vedĭ până când mai vine după banĭ?!... Séu cum ar pute, de esemplu, sĕ'nțelégă țĕranulŭ credinciosŭ, că elŭ pentru a se cununa are lipsă de autorisația protopopului? Elŭ înțelege aceea ce simte și ce vede. Vede atâta, că d-lŭ protopopŭ a scrisŭ pe unŭ peticŭ de hârtiă douĕ rĕndurĭ de scrisóre.*) și *simte*, că pentru aceste rĕndurĭ a trebuitŭ sĕ plătéscă d. e. 2 fl. și sĕ pierdă o di de lucru cu călĕtoria.

Cam acestea suntŭ impresiunile ce 'i le facŭ poporului conducĕtorii sĕi bisericescĭ.

Nu multŭ mai favorabile suntŭ și impresiunile ce și-le primesce poporulŭ din partea preoților sĕi direcțĭ: Banĭ sĕ-i dai când te botezĭ, banĭ când te cununĭ, banĭ când morĭ, — banĭ de câte orĭ îțĭ intră în casă. Nicĭodată însĕ preotulŭ la poporŭ, ci totdéuna poporulŭ sĕ-i dea la preotŭ!

Étă cum simte poporulŭ!

Ce-i dreptŭ, aceste impresiunĭ ale poporului suntŭ false și fórte nedrepte față de preoții sĕi, căcĭ vorba ceea: „Cine muncesce la altarŭ, dela altarŭ trebue sĕ trăéscă". Dér nu numai că suntŭ false, ci suntŭ și fórte periculóse, căcĭ asemenea impresiunĭ dau nascere la relațiunĭ vitrege între preotŭ și poporŭ, ér aceste relațiunĭ paraliséză tótă bunăvoința, totŭ zelulŭ și tótă activitatea pastorală și națională a preotului, așa că poporulŭ nostru în asemenea casurĭ rĕmâne de faptŭ fără conducĕtorĭ.

Nu se póte însĕ nega, că pe câtŭ de false și periculóse suntŭ amintitele impresiunĭ, chiar pe atâtŭ suntŭ și de naturale, căcĭ astădĭ nicĭ poporulŭ nostru nu se îndestulesce cu vorbe, ci aștéptă fapte; vorbe frumóse auditʼa elŭ destule, dér pentru acea totŭ din rĕu în rĕu a datŭ. Astădĭ vorbescŭ faptele; și décă faptele preotului suntŭ desavantagióse pentru elŭ, zadarnice 'i suntŭ îndemnurile, zadarnice sfaturile bune, zadarnice chiar frumósele lui cuvinte rostite de pe catedră.

Cu totulŭ altcum ar simți poporulŭ, altfelŭ arŭ fi ródele nisuinței celorŭ ce stau în fruntea poporului, décă aceștia ar cerca (sĕ pună în praxă astfelŭ de mijlóce, prin carĭ nu numai ei pe ei s'ar pute ajutora, fără a fi poporului spre greutate, ci și asupra credincioșilorŭ lorŭ, arŭ pute influința în modŭ directŭ cu binefacerile lor, câștigându-le prin acésta încrederea și bună-voința.

In direcțiunea acésta s'ar lucra cu bunŭ și sigurŭ efectŭ, décă și conducĕtorii bisericescĭ și civilĭ ai poporului nostru s'ar constitui în așa dise *comitete de ajutorare*. Aceste comitete sĕ adune banĭ, décă n'au, ér décă au — cum suntŭ de

*) „*Décă* nu se află impedimentŭ de căsĕtoriă, sĕ se cunune în Domnulu. — N. N., protopopŭ". Cam acesta este formula obicĭnuită.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

IONŬ ISTEȚULŬ.

Legendă de V. A. Urechiă.

— Cumetrița dragă, dragă cumetriță!

— Ce poftescĭ, cumetre Urechiă, de mĕ chiemĭ la pîrlazŭ?

— Rogu-te, împrumută-mĭ nițică sare.

— Cum de nu? Eacă próspĕtă, de sub pisălogŭ.... Da ce, cumetre? te lăsașĭ de senatoriă, te făcușĭ bucătarŭ?

— De! cumĕtră... totŭ o bucătăriă și încă próstă și senatoria!..... Numai nu pentru asta îțĭ cerui nițică sare... Ia-am găsitŭ, cumĕtră, umblândŭ mai deunădĭ pe lângă cazarma Malmezon, o poveste c'am lâncedă și voiu sĕ cercŭ ce-o eși de i-oiu da unŭ prăvulețŭ de sare.

— Ce dicĭ că ai găsitŭ la cazarmă?.... Ei, da fiă ce-o fi... Écă sarea cerută... De țĭ-o mai trebui, cumetre...

— Mulțumescŭ, cumetrița...

— Pentru puținŭ, cumetre Urechiă!...

* *
*

Păi, ci-că era la cazarmă la Malmezon unŭ soldatŭ de-i dicea Ionŭ Istețulŭ. Nu că doară era pré istețŭ, ci pentru că nu era istețŭ de locŭ, da de locŭ! Căpitanulŭ Gloanță la care de-o vreme Ionŭ era datŭ de vistavoiu, îi dicea adese, la dînsulŭ acasă, cum îi disese și la cazarmă peste doi anĭ de vreme.

— Ioane, istețŭ, mai istețŭ, mĕ Ioane!

Recruții din fie-care contingentŭ, totŭ audindŭ aste vorbe, credură că vistavoiului căpitanului Gloanță îi dice: Ionŭ Istețulŭ și „deșcă Istețule" adĭ, și „deșcă Istețule" mâne, porecla se lipi de nume ca mușchiulŭ de pomŭ și ca nevoia de omŭ. Dela o vreme și Ionŭ însușĭ, când ilŭ întreba vre-unŭ sub-locotenentŭ eșitŭ próspĕtŭ ca felia de untŭ, din școla militară, când ilŭ întreba cum ilŭ chiamă, rĕspundea cu mâna la bonetă, stând smirna:

— Ionŭ Istețulŭ, sĕ trăițĭ domnule sublocotenentŭ.

* *
*

Veni acu vremea sĕ fiă liberatŭ din óste Ionŭ Istețulŭ și se pregătea sĕ se întórne la satulŭ lui, care era hăt-colo, departe, în județulŭ Râmniculŭ Vêlcei, unde l'aștepta o muiere frumósă și tĕnĕră, că apucase a-șĭ pune pirostiile popei pe capŭ înainte de ce pîrdalniculŭ de sorțŭ sĕ-lŭ fi chiămatŭ la óste dór o învia vitejia lui Stefanŭ celŭ mare și a lui Mihaiu Vitezulŭ.... Și pe ce odorŭ de muierușcă nimerise Ionŭ!... Istețŭ nu era Ionŭ, dér dragostea n'are ochĭ, ci-că, și decĭ fata dascălului dela biserica din Sălcațĭ, — satulŭ lui Ionŭ, — ca sĕ nu mai trécă o sĕptĕmână a brânzei preste 18 anĭ împliniți, fără ca peteala sĕ-i poleéscă gâtele negre ca péna corbului, primi sĕ fiă nevasta lui Ionŭ. Și iacă așa: mai cu peciu dela protopopu pe doi cărlanĭ, mai cu ceva colacĭ dela moșŭ popa, se făcŭ nunta lui Ionŭ cu Acsinia fata dascălului.

Și pe traiu, neică!

Așŭ! pe traiu! când nu țĭ-ai sfîrșitŭ de crestatŭ reboajele datoriilorŭ către cinstita cârmuire!... Numai ce-lŭ îmflară pe bietulŭ Ionŭ dela vatra unde, într'o bună diminéță Acsinia pusese se sĕ sfădéscă în ólă, la clocotŭ, niste dragĭ de sĕrmăluțe de carne de mascurŭ, și unde mi-lŭ duseră la comisia de recrutare și unde mi-lŭ desbrăcară — sĕ nu vĕ fiă cu bănatŭ — golŭ golișorŭ, cum l'a făcutŭ mumă-sa... Și unde unŭ domnișorŭ cu mustățile rase, ca boboculŭ jumulitŭ cu apă clocotită, mĭ-lŭ ciocăni și pe față și pe dosŭ....

— Bunŭ! strigă acestŭ domnŭ, par'că ar fi alesŭ unŭ pepene de-i coptŭ!

Și câte-va dile după aceea Ionŭ era la cazarmă la Malmezonŭ, în ciubote scâlciate și marĭ de nu-i ținea pe picióre nicĭ cu trei rîndurĭ de obiele și mi-lŭ băgară pe bietulŭ Ionŭ în niște pantalonĭ carĭ se pomenea cazarmă din „recrut" în „recrutŭ", că o dată avuseseră și „văpușcă" roșie... De largĭ, nicĭ vorbă!... doi Ionĭ puteau sĕ se aciuéscă în cei doi cracĭ... Ér bonetulŭ îi cădea lui Ion până peste ochĭ... Norocŭ că se oprea în urechile cam rĕsărite ale lui Ionŭ, că altfelŭ n'ar mai fi vĕdutŭ cu elŭ pe capŭ nicĭ inaintea ochilorŭ...

* *
*

Șapte anĭ rĕmase Acsinia fără de „omulŭ" sĕu. Hei! pe atuncĭ nu era numai trei anĭ slujba de oștĕnŭ și cu atâtŭ mai puținŭ nu era pe 6 lunĭ, câtŭ facŭ acuma cuconașii, ca sĕ dovedéscă că egalitatea înaintea legii e lucru sfântŭ!

Ce a fostŭ, a fostŭ! Acum Ionŭ era sĕ fiă liberatŭ din óste. Și ce veselŭ mai era! Intâi pentru-că avea sĕ-șĭ afle ér casa și muierea, pe care de șépte anĭ nu le mai vĕduse; și alŭ doilea, pentru-că avea sĕ se întórcă la satulŭ sĕu, la Sălcațĭ, cu 600 de leușorĭ în pungă.

esemplu capitalele multorŭ biserici, scoli etc., cari adeseori se evaluéză la mii de florini — sĕ nu lase banii pe la deosebite bănci, ori în altŭ locŭ depuşi în massă spre fructificare, unde, ce-i drept, se administréză cu mai puţină ostenélă şi cu mai puţină batere de capŭ, dér aducŭ puţinŭ folosŭ, — ci numitele comitete de ajutorare sĕ ia banii sĕ'i administreze ele spre folosulŭ poporului şi cu mai mare dobêndă.

Aşa de esemplu, când esecutorulŭ ar fi sĕ vêndă pe unŭ preţŭ de batjocură pămêntulŭ unui ţĕranŭ, Comitetulŭ sĕ intervină cu ajutorulŭ sĕu, sĕ rescumpere pămêntulŭ cu acelaşŭ preţŭ, dér nu pentru ca sĕ despóie pe proprietarŭ, ci pentru ca sĕ-lŭ ajutore. Pămêntulŭ sĕ i-lŭ lase spre folosinţă şi mai departe, pretindêndŭ numai interesele capitalului, până atunci, până când proprietarul şi-lŭ va putea rescumpăra. Décă însĕ în anumitŭ timpŭ pămêntulŭ nu se rescumpără, elŭ rĕmâne în proprietatea fondului comunŭ, care la data ocasiune ilŭ póte vinde altui Românŭ, dér totŭ numai la Românŭ, şi cu asta ocasiune comitetulŭ ar puté, fără de pĕcatŭ, sĕ-şi tragă unŭ percentŭ de trei ori mai mare şi totuşi pămêntulŭ sĕ-lŭ vêndă cu preţŭ moderatŭ.

Totŭ asemenea ar fi de a se face şi atunci, când unŭ ţĕranŭ românŭ, harnic şi de bune speranţe, ar voi sĕ-şi cumpere o realitate, dér nu-i ajungŭ banii. Comitetulŭ suplinesce restulŭ banilorŭ, îşi reservă dreptulŭ de proprietate asupra realităţii, concede însĕ cumpĕrătorului sĕ folosescă proprietatea până atunci, până când va puté înapoia banii împrumutaţi avênd a plăti numai interesele. La casŭ décă cumpĕrătorulŭ n'ar fi în stare în timpulŭ hotărîtŭ sĕ înapoieze banii, realitatea rĕmâne în proprietatea fondului, care la timpulŭ sĕu póte s'o vêndă cu preţŭ, póte, îndoitŭ.

Prin astfelŭ de procedere de o parte s'ar asigura şi arŭ cresce proprietăţile românesci de pămêntŭ, s'ar ajutora poporulŭ în modŭ forte simţitorŭ, ér de altă parte capitalele bisericilorŭ, respective ale fondului astfelŭ administratŭ, arŭ cresce multŭ mai repede şi interesele lorŭ s'ar puté întrebuinţa pentru cultura şi luminarea poporului.

Vedi bine, la noi astfeliu de fapte mai virtosŭ numai dela protopopi, preoţi şi învĕţătorii s'ar puté aştepta. Acésta le-ar causa ostenélă şi pierdere de timp, dér fiă siguri, că décă şi-ar trage câtŭ de grase percente pentru timpulŭ astfelŭ petrecutŭ, poporulŭ nu se va plânge în contra lorŭ, căci vrednicŭ este muncitorulŭ de plata sa. Astfelŭ ar resulta déră unŭ alŭ treilea folosŭ: ajutorarea bunăstărei materiale a clerului şi învĕţătorilorŭ noştri, care încă este unŭ postulatŭ din punctŭ de vedere naţionalŭ. Unde este însĕ iubirea şi încrederea ce şi-ar câştiga-o asemenea preoţi înaintea poporului lorŭ, prin care li-s'ar asigura efectulŭ cuvêntului şi viéţa li s'ar fece mai uşóră şi mai plină de mângâieri?!

Am arătatŭ aci numai o singură modalitate. In numĕrulŭ de alăltaeri s'au arătatŭ mai multe. Preoţimea nóstră ar fi forte de doritŭ, sĕ se pună odată în activitate spre direcţiunea acésta. Putere avemŭ, mijlóce avemŭ; lipsele-sŭ nenumĕrate.

Manifestaţii pentru Boulanger.

Generalulŭ Boulanger şi-a luatŭ rĕmasŭ bunŭ dela corpulŭ alŭ 13-lea de armată prin următorulŭ ordinŭ de di:

„O disposiţiă a presidentului m'a pusŭ în neactivitate. Vĕ părăsescŭ dér, fiindu-mi retrasă comanda. Sunt încredinţatŭ, că atunci, când va cere apĕrarea patriei, vĕ veţi arăta totŭ atâtŭ de buni soldaţi, cum am avutŭ ocasiă sĕ vĕ constatŭ şi în timpulŭ păcii."

Manifestaţiile de simpatiă pentru Boulanger suntŭ mari atâtŭ în Paris câtŭ şi în provinciă. La 4 Martie Boulangeriştii au ţinutŭ o adunare, în care au formatŭ unŭ comitetŭ republicanŭ alŭ protestării naţionale şi au elaboratŭ unŭ manifestŭ. S'a hotărîtŭ ca acestŭ manifestŭ sĕ fiă afişatŭ în tóte comunele Franciei.

In faţa redacţiei diarului „La Cocarde" s'au adunatŭ în aceeaşi di mai multe mii de ómeni, aclamândŭ pe generalulŭ Boulanger şi silindŭ pe toţi trecĕtorii sĕ strige „Trăiéscă Boulanger."

Chiar foile ostile generalului recunoscŭ, că disposiţiile populare în provinciă suntŭ pentru generalŭ.

Trebuie recunoscutŭ de altfeliu, că Boulanger stă pe câtŭ póte departe de acéstă agitaţiă. Inimicii lui ilŭ acusă de contrarŭ, în speranţă că vorŭ puté obţiné astfeliu dela presidentulŭ republicei ştergerea totală a generalului din cadre.

Partida republicană radicală s'a desbinatŭ în două grupuri în acéstă cestiune; Clemenceau e în contra generalului Boulanger.

Comitetulŭ boulangistŭ a hotărîtŭ sĕ pună candidatura generalului Boulanger în tóte departamentele Franciei.

De véră generalulŭ are de gândŭ sĕ petrécă la sócră-sa lângă Paris.

SCIRILE DILEI.

Din incidentulŭ proceselorŭ de pressă ale „Gazetei Transilvaniei" au începutŭ a ne sosi scrisori şi telegrame de felicitare, alŭ cărora textŭ însĕ din causa absenţei Domnului Directorŭ alŭ foiei, dr. Aurel Mureşianu, nu-lŭ putemŭ comunica cetitorilorŭ noştri. Sosirea d-sale dela Clujŭ, însoţitŭ de d-lŭ Redactorŭ Stefanŭ Bobancu şi d-lŭ advocatŭ Simeonŭ Damian, *se aşteptă pe diminéţă, Sâmbătă, la órele 10.*

* * *

O fóiă unguréscă din sĕcuime spune, că credincioşii din Kezdi-Oşorheiu suntŭ forte mâhniţi contra preotului *Tamás Marczel* din ordulŭ minoriţilorŭ, din causă că acesta e prea nepăsĕtorŭ faţă cu împlinirea funcţiunilorŭ sale. La înmormêntări nu merge pe când e chematŭ, ci când 'i vine la socotélă. Odată s'a dusŭ mai târdiu cu 24 óre, de cum a fostŭ chematŭ; altă-dată a cerutŭ pentru o înmormêntare 10 fl. *anticipativŭ,* şi fiindcă omulŭ era sĕracŭ şi n'a avutŭ bani sĕ-i dea, *a trebuitŭ sĕ-şi înmormênteze mortulŭ fără preotŭ.*

Asemenea preoţi de sigurŭ nu facŭ onóre ordului minoritŭ!

* * *

In Alba-Iulia fŭ denumitŭ de căpitanŭ alŭ oraşului fostulŭ comisarŭ de poliţiă, d-lŭ *Iosifŭ Roşca.*

* * *

Regele Carolŭ a sositŭ Miercuri diminéţa la 9 óre în Viena, gara de nordvestŭ, unde a fostŭ primitŭ şi salutatŭ cordialŭ din partea Maj. Sale monarchului. Regina *Elisabeta,* care era aşteptată dimpreună cu regele, a plecatŭ din Sigmaringen totŭ Mercuri şi a fostŭ aşteptată Joi în Viena. Afară de Maj. Sa monarchulŭ care purta ca singură decoraţiă marea cruce „Stéua României", augustulŭ óspe a fost aşteptatŭ de oficerii ataşaţi şi de legaţiunea română. Maiestăţile Lorŭ au plecatŭ împreună în castelulŭ împĕrătescŭ.

* * *

Marele clopotŭ alŭ sf. Metropolii a fostŭ dusŭ în Bucuresci luni séra. Elŭ se află încă în gara dela Filaretŭ, unde a fostŭ vĕdutŭ de o mulţime de lume. D. Walser, fabricantulŭ, a mersŭ pentru a'lŭ instala şi a-i face proba sunetului.

Inundări.

Dunărea cresce mereu. Prin mai multe părţi a eşitŭ din alviă. Pivniţele mai multorŭ strade din Budapesta sunt pline de apă. Periculŭ e forte ameninţătorŭ. Frumósa insulă „Margareta" e aprópe de a fi inundată; partea mai aşedată a ei e deja sub apă. Numai înălţime de 1 metru de va mai cresce apa, Pesta nouă va fi inundată.

Mureşulŭ şi *Crişurile,* deşi în mĕsură mai mică, dér n'au încetatŭ a fi ameninţătóre.

In urma topirei repede de zăpadă, ni-se scrie, că rîulŭ *Ciser* a eşitŭ din alviă şi a inundatŭ cea mai mare parte din teritoriulŭ comunelorŭ *Maroda* şi *Giarmata,* înămolindŭ tóte sĕmĕnăturile de tómnă, la mulţi locuitori a intratŭ apa în case făcêndu-le daune însemnate.

Sĕmĕnăturele comunei *Eszeny* din comitatulŭ Beregŭ au fostŭ cu desĕvîrşire distruse de apă. Agricultorii suntŭ desperaţi.

Tisa de asemenea a începutŭ în mĕsură progresivă sĕ ese din alviă.

Mai pe scurtŭ: sĕmĕnăturile celorŭ mai productive pămênturi ale Ungariei suntŭ inundate de apă. Sătmarulŭ, Ciaba, Bekes, Gyula, cari suntŭ cele mai neaşe oraşe ale Ungariei, suntŭ în periculŭ de a fi nimicite.

Petiţiuni nesfîrşite se facŭ la guvern după ajutorŭ. Resultatulŭ: „n'avemŭ bani!" Banii i-a spesatŭ guvernulŭ cu „regularea" apelorŭ, şi le-a regulatŭ aşa de „bine", că mai în fiă-care anŭ ele inundéză neîmpedecate teritoriele. Puţine state suntŭ, care se fi spesatŭ atâţa bani pentru regularea apelorŭ, ca statul ungurescŭ, şi cu tóte acestea puţine state suntŭ în care sĕ se întêmple atâtea inundări, ca în Ungaria.

Posiţia geografică a locului nu póte scusa nesuccesele de regulare a apelorŭ, pentru că suntŭ şi alte ţĕri în Europa, mai mari, cu teritoriu mai şesŭ şi cu rîuri mai mari şi mai periculóse, şi cu tóte acestea inundările forméză numai rari escepţiuni, în timpŭ ce în *„Hungaria felix"* au devenitŭ cronice.

Aşa se prădéză banii statului ungurescŭ: Spese mari, succese puţine, ori de locŭ.

Sciri poliţienesci.

Astădi, Vineri, în diua têrgului de sĕptĕmână s'a furatŭ în institutulŭ de amanetare, în care era mare îmbulzélă, unei femei din buzunarŭ suma de 47 fl. v. a. De asemenea s'a furatŭ în piaţă unei femei o pungă cu 8 fl. v. a.—Totŭ astădi s'a prinsŭ cu ocaua mică *Antal János* din Ujfalu, care pusese mâna pe o păläriă din şatra unui pălărierŭ. Cinstitulŭ muşteriu fŭ datŭ pe mâna judecătoriei cercuale.

Concertŭ.

Mâne, Sâmbătă în 13 (25) Martie, se va da în sala dela Nr. 1 *alŭ treilea concertŭ alŭ capelei orăşenesci.* — Credemŭ că publiculŭ nostru va da tótă atenţiunea acestorŭ frumóse concerte.

Convocare.

Representanţa Comitatului Braşovŭ este convocată la o adunare extraordinară pe 11 Aprilie a. c. la 9 óre a. m.

Obiectele adunărei suntŭ:

1. Emisulŭ ministrului de interne despre aceea, că la cererea partidei sĕ se dea adeverinţă despre eshibitele date la protocolŭ.
2 Emisulŭ ministrului de apĕrarea ţĕrei relativŭ la formarea comisiunei pentru anestarea de cai.
3. Emisulŭ ministrului de interne relativŭ la statulŭ de pensiunare alŭ notarilorŭ comunali.
4. Raportulŭ vice-comitelui relativŭ la întregirea viriliştilorŭ şi membrilorŭ aleşi ai comisiunei comitatense.
5. Raportulŭ comisiunei de 15 relativŭ la construirea drumului de ferŭ localŭ.
6. Raportulŭ relativŭ la spitalulŭ militarŭ. Decisiunile cetăţei Braşovŭ:
7. Relativŭ la cemeteriulŭ comunŭ.
8. Relativŭ la pensionarea lui Ed. Bohlert.
9. Relativŭ la primirea în gremiulŭ comunalŭ.
10. Relativŭ la pensionarea păditorului de pădure Szetona Wenzel.
11. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată în chiriălui Arpad Loskay.
12. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată lui Meriex Werzar.
13. Relativŭ la localitatea de neguţătoriă dată lui Gregoriu Bányai şi Nicolae Navrea.
14. Relativŭ la pretenţiunea fondului de pensiune comitatensŭ.
15. Decisiunea comunelorŭ Satulung, Cernatu, Tărlungeni, Purcăreni, şi Zizin relativŭ la statorirea vămei pentru importarea bĕuturei.
16. Decisiunea comunei Cernat relativă la darea şi arênda dreptului de morăritŭ.
17. Decisiunea comunei Cernatŭ relativŭ la transformarea localităţei celei mari în casă de teatru.
18. Decisiunea comunei Bodŭ relativŭ la edificarea cârciumei.
19. Decisiunea comunei Hermanŭ relativŭ la edificările, pentru animalele de prăsilă.
20. Decisiunea comunei Apaţa relativŭ la procurarea puscei de apă şi a unui sicriu de ferŭ scutitŭ de focŭ.
21. Cererea lui Frideric Wachter protocolistŭ la casa orfanală pentru remunerare.
22. Cause urgente, cari arŭ veni în intervalŭ şi suntŭ a se publica după adunarea comitatului permanentŭ în modulŭ citatŭ.

Comitetulŭ permanentŭ se va aduna în 10 Aprilie la 10 óre.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Bucuresci, 23 Martie. In cameră Brătianu a rĕspunsŭ la interpelarea asupra politicei esterne. Elŭ protestă împotriva ideei de a se înfiinţa unŭ *imperiu româno-bulgarŭ* şi împotriva acusaţiunei, că guvernulŭ arŭ voi sĕ germaniseze ţéra.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 25 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.15
Renta de hârtiă 5%	83.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	108.70
Bonuri rurale ungare	104.—
Bonuri cu clasa de sortare	103.60
Bonuri rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonuri cu cl. de sortare	103.60
Bonuri rurale Transilvane	104
Bonuri croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.35
Renta de argintŭ austriacŭ	79.10
Renta de aurŭ austriacă	109.15
Losuri din 1860	132.—
Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	270.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	268.10
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	122.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.75
Galbeni împĕrătesci	5.99
Napoleon-d'ori	10.05
Mărci 100 imp. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 23 Martie st. n. 1888

Bancnote românesci	Cump.	8.49	Vênd	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'ori	„	10.03	„	10.06
Lire turcesci	„	11.34	„	11.37
Imperiali	„	10.34	„	10.37
Galbini	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusesci	„	103.—	„	105.—
Discontulŭ	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Că avea Ionŭ muiere, o spusei mai susŭ... Ş'apoi vorba ceea: de muiere nu scapă nici draculŭ! Dér că Ionŭ avea 600 de leuşori, vedi asta se cade sĕ se lămurescă, că nu-i totŭ atâta de uşorŭ de a avé 600 de lei, câtŭ de a-şi lega de grumadi o belea de femee!

Ecă şiretenia celorŭ 600 de lei ai lui Ionŭ.

* * *

Nu cu multe luni îndĕrĕtŭ, era Ionŭ cu căpitanulŭ Glonţă, la care era datŭ de ordonanţă, în Tĕrgulŭ Ocnei în Moldova. Într'o di ilŭ chiamă domnulŭ căpitanŭ:

— Sĕ duci mĕ Ione, îi dice căpitanulŭ, sĕ duci porunca asta la comandantulŭ din ponorul Vulturului, din sus de Slănic...

— Am înţelesŭ domnule căpitanŭ... dér...

— Dér ce?

— Dér nu cunoscŭ drumulŭ prin munţii ăia... se trăiţi domnule căpitanŭ!

— Mergi şi tu pe unde mergŭ şi alţii, că vei nimeri.... Nimerescŭ orbii Brăila!

(Va urma.)